

IDEOLOGIE

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Blanka Chocová

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ideologie

- ▶ soustava idejí, teorií a názorů vyjadřující zásadní životní postoje a cíle určité sociální skupiny
- ▶ zabývá se základními problémy společnosti a státu, vnitřní a mezinárodní politiky, problematikou hospodářského a sociálního vývoje
- ▶ souvisí s politickou praxí

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní funkce ideologií

- ▶ pomáhají vysvětlovat politické jevy a události
- ▶ poskytují hodnotový systém a jeho kritéria
- ▶ poskytují vědomí identity a sounáležitosti k určité sociální skupině
- ▶ nabízejí základní rysy politického programu a cíle politické činnosti

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Přehled ideologických směrů

- ▶ liberalismus
 - ▶ sociální demokracie
 - ▶ komunismus
 - ▶ fašismus
 - ▶ anarchismus
 - ▶ feminismus
- konzervativismus
 - socialismus
 - nacismus
 - rasismus
 - enviromentalismus
- ▶ Vývoj západní demokracie byl ovlivněn střetáváním tří ideologií – liberalismus, konzervativismus a sociální demokracie.
 - ▶ Vyskytovaly se zde i nedemokratické směry – fašismus, nacismus, komunismus, rasismus,...

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Liberalismus

- ▶ libertas = svoboda
- ▶ formoval se hlavně v Anglii od 17. století
- ▶ ústřední hodnotou je svoboda jednotlivce a důraz na jeho individualitu
- ▶ stát by měl plnit pouze funkce ochrany svobody a majetku občanů proti vnějšímu nepříteli a zachování vnitřního řádu
- ▶ naopak maximálně omezeny mají být pravomoci vlády ve prospěch svobody podnikání

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Konzervativismus

- ▶ conservare = zachovávat
- ▶ preferuje tradiční hodnoty a osvědčené principy života společnosti
- ▶ směr vznikl v 18. století
- ▶ ve 20. století začalo docházet ke sbližování liberálních a konzervativních proudů – např. vláda M. Thatcherové (VB)i a R. Reagana (USA)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Sociální demokracie

- ▶ jako ideologie rovnostářská a antikapitalistická získala podporu ve společnosti díky prohlubujícím se sociálním rozdílům
- ▶ první utopičtí socialisté usilovali o zlepšení pracovních a životních podmínek dělnictva
- ▶ ve 20. století uskutečnili sociální demokraté jako silná strana řadu politických a sociálních reforem, zlepšili postavení a sociální jistoty pracujících mas
- ▶ po 2. světové válce se sociální demokraté zcela odpoutali od marxistické tradice

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Socialismus

- ▶ socialis = společenský
- ▶ je politická a ekonomická koncepce vedená ideálem spravedlnosti a bratrství
- ▶ snahou je podřídit jedince společnosti, která si stanoví za cíl vítězství obecného dobra nad individuálním zájmem
- ▶ odmítáním volné konkurence a soukromého vlastnictví výrobních prostředků stojí v protikladu vůči individualismu a ekonomickému liberalismu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Komunismus

- ▶ communis = společný
- ▶ jeho budování je předpokládáno v teorii marxismu-leninismu po vybudování socialismu
- ▶ socialismus i komunismus se vyznačují vizí společnosti založené na rovnosti a sociální spravedlnosti, odsuzují kapitalistický ekonomický systém a vykořisťování dělnické třídy
- ▶ na rozdíl od socialistů, kteří upřednostňují postupnou nenásilnou změnu a společné vlastnictví, jsou komunisté pro revoluci vedenou komunistickou stranou

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nacionalismus

- ▶ ideologie vycházející z přesvědčení o výjimečnosti vlastního národa
- ▶ obvykle vede k netolerantnosti, nepřátelství až agresivitě vůči jiným národům
- ▶ může být podepřen rasismem
- ▶ příkladem je arabsko-izraelský nebo jugoslávský konflikt

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Fašismus

- ▶ fascis = sjednocení
- ▶ je nacionálně rasistické hnutí a diktátorská forma vlády
- ▶ dva základní typy představuje italský fašismus a německý nacionální socialismus (nacismus)
- ▶ totalitní režim, který vznikl z krize mladých demokracií po 1. světové válce, kdy se objevily sociální a nacionální problémy

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rasismus

- ▶ snaží se legitimizovat biologické nerovnosti mezi lidmi a tím společensky i právně znevýhodňovat jednu rasu před ostatními
- ▶ jako oficiální ideologie byl zaveden v nacistickém Německu, kde sloužil k ospravedlnění války a likvidaci některých národností
- ▶ v roce 1965 přijalo OSN Úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace a 21. března vyhlásilo jako Mezinárodní den boje proti rasismu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anarchismus

- ▶ anarchia = bezvládí
- ▶ odmítá jakoukoli formu politické autority, státní moc i právní řád
- ▶ hlásá neomezenou svobodu jednotlivce, spravedlivé rozdělování hmotných majetků a dobrovolné rozhodování
- ▶ radikální anarchismus používá k dosažení svých cílů i násilných prostředků
- ▶ anarchismus se zrodil v 19. století na půdě vznikajícího dělnického hnutí

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Enviromentalismus

- ▶ enviroment = prostředí
- ▶ zabývá se vztahy mezi přírodou a společností
- ▶ usiluje o změnu společenských, ekonomických a politických mechanismů, které brání snahám o ochranu životního prostředí
- ▶ ideově zastřešuje řadu protestních ekologických hnutí, včetně radikálních ekoteroristů

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Feminismus

- ▶ ideologie ženského hnutí, které prosazuje společenské, politické a ekonomické zrovnoprávnění s muži
- ▶ po svém vzniku na konci 19. století se zaměřoval na získání volebního práva žen
- ▶ přívrženci feministického hnutí zakládají sdružení, poukazují na vžitě sexuální stereotypy nebo organizované kampaně týkající se potratů, pornografie, domácího násilí vůči ženě či rovných příležitostí

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Použitá literatura

KOL. *Odmaturuj ze společenských věd*. Vyd. 1. Brno: Didaktis, 2008. ISBN 80-7358-122-0.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Mussolini>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Adolf_Hitler

Vlastní zdroj.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ